ویژه

گاردین بررسی کرد
نقش ویژه مسکو در مذاکرات تهران و واشنگتن

روزنامه بریتانیایی گاردین در گزارشی می‌نویسد ؛ روسیه ممکن است نقشی کلیدی در توافقی ایفا کند که آینده برنامه هسته‌ای ایران را رقم خواهد زد؛ به‌طوری‌که از مسکو نه تنها به عنوان مقصد احتمالی برای انبار کردن ذخایر اورانیوم با غنای بالای ایران یاد می‌شود، بلکه احتمال دارد روسیه به عنوان داور در موارد نقض توافق نیز ایفای نقش کند.

بر اساس گفته مقامات آمریکایی، مذاکرات غیرمستقیم چهار ساعته روز شنبه میان آمریکا و ایران در رم و با میانجی‌گری عمان، پیشرفت قابل‌توجهی داشته است. قرار است گفت‌وگوهای فنی بیشتری این هفته در ژنو برگزار شود و پس از آن، یک نشست دیپلماتیک در سطح عالی نیز آخر هفته آینده در عمان صورت گیرد.

به نوشته گاردین، استیو ویتکاف، فرستاده ویژه ترامپ که نقش محوری در مذاکرات رم داشته، خواهان نهایی شدن توافق طی ۶۰ روز آینده است. اما احتمال دارد با مخالفت عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران، مواجه شود، که معتقد است سطح بالای بی‌اعتمادی و پیچیدگی فنی موضوعات، دستیابی سریع به توافق را بعید می‌سازد.

دو دشواری اصلی

دو موضوع دشوار اصلی در مذاکرات، محل نگهداری یا نابودی ذخایر اورانیوم با غنای بالای ایران و ارائه تضمین‌های خارجی به ایران در صورت نقض توافق توسط آمریکا هستند؛ توافقی که بر اساس آن، ایران برنامه هسته‌ای غیرنظامی‌اش را مجدداً تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) قرار می‌دهد و در مقابل، تحریم‌های اقتصادی لغو می‌شوند. ایران خواهان آن است که اگر آمریکا بار دیگر از توافق خارج شود یا آن را نقض کند، پیامدهای مشخصی برای آن تعریف شده باشد. ایران می‌خواهد ذخایر اورانیوم خود را در داخل کشور نگه دارد، اما آمریکا با این موضوع مخالف است و خواهان نابودی کامل این ذخایر یا انتقال آن‌ها به کشوری ثالث، مانند روسیه است.

ایران می‌گوید که از سوی آمریکا این اطمینان را دریافت کرده که هدف نهایی واشنگتن، برچیدن کامل برنامه هسته‌ای ایران نیست. پیش از مذاکرات رم، ویتکاف در اقدامی که باعث سردرگمی در تهران و واشنگتن شد، در شبکه‌های اجتماعی به نظر از چنین هدفی حمایت کرده بود، امری که نگرانی‌هایی جدی در ایران ایجاد کرد. اما در مذاکرات رم، او این موضع‌گیری را بیشتر به خاطر روایت سیاسی داخلی جلوه داد.

پولیتیک

سی‌ان‌ان بررسی کرد
امکان توافق موقت

مذاکرات غیرمستقیم میان ایالات متحده و ایران در مسقط، پایتخت عمان، بار دیگر توجه جهانی را به برنامه هسته‌ای ایران و چشم‌انداز احیای دیپلماسی میان دو کشور جلب کرده است. این گفت‌وگوها که با میانجی‌گری عمان برگزار می‌شود، در بحبوحه تنش‌های منطقه‌ای و فشارهای بین‌المللی برای جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای انجام می‌گیرد. در این گزارش، جزئیات مذاکرات، مواضع طرفین، و آنچه تاکنون از این گفت‌وگوها می‌دانیم بررسی می‌شود.

زمینه مذاکرات

مذاکرات کنونی در مسقط به‌عنوان بخشی از تلاش‌های دولت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، برای رسیدگی به برنامه هسته‌ای ایران و کاهش تنش‌ها در خاورمیانه آغاز شده است. این گفت‌وگوها غیرمستقیم هستند، به این معنا که نمایندگان آمریکا و ایران مستقیماً با یکدیگر دیدار نمی‌کنند، بلکه پیام‌ها از طریق میانجی‌گران عمانی منتقل می‌شود.

ایران و ایالات متحده از زمان خروج آمریکا از توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ (معروف به برجام) در سال ۲۰۱۸، روابط دیپلماتیک محدودی داشته‌اند. خروج آمریکا و اعمال تحریم‌های شدید علیه ایران، همراه با افزایش فعالیت‌های هسته‌ای ایران، مذاکرات را پیچیده کرده است. با این حال، تحولات اخیر، از جمله فشارهای اروپا و نیاز به کاهش تنش‌های منطقه‌ای، زمینه را برای ازسرگیری گفت‌وگوها فراهم کرده است.

جزئیات مذاکرات در مسقط

طبق گزارش‌ها، مذاکرات مسقط در اوایل آوریل ۲۰۲۵ آغاز شد و شامل چندین دور گفت‌وگو میان نمایندگان ایالات متحده، ایران، و میانجی‌گران عمانی بوده است. منابع دیپلماتیک به CNN گفته‌اند که این مذاکرات بر موضوعات زیر تمرکز دارند:

محدودیت‌های برنامه هسته‌ای ایران: ایالات متحده خواستار توقف غنی‌سازی اورانیوم در سطوح بالا (نزدیک به سطح تسلیحاتی) و اجرای پروتکل‌های راستی‌آزمایی توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) است. ایران تأکید دارد که برنامه هسته‌ای‌اش صلح‌آمیز است و خواستار تضمین‌هایی برای عدم نقض توافقات آینده است. رفع تحریم‌ها: ایران خواستار لغو تحریم‌های اقتصادی ایالات متحده، به‌ویژه در بخش‌های نفت و بانکداری، است. در مقابل، آمریکا اعلام کرده که هرگونه تخفیف تحریمی مشروط به اقدامات مشخص ایران در محدود کردن برنامه هسته‌ای خواهد بود.

امنیت منطقه‌ای: مذاکرات به موضوعات گسترده‌تر، مانند نقش ایران در درگیری‌های منطقه‌ای (از جمله یمن، لبنان، و عراق) و حملات گروه‌های نیابتی مورد حمایت ایران به منافع آمریکا و متحدانش، گسترش یافته است.

یک مقام ارشد وزارت أمور خارجه آمریکا که نخواست نامش فاش شود، به CNN گفت: «این مذاکرات دشوار اما ضروری هستند.

دیپلماتیک

توجه ویژه چین به سفر عراقچی

سخنگوی وزارت امور خارجه چین در آستانه سفر رئیس دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران به پکن اعلام کرد که دو کشور همکاری‌های مشترک را در حوزه‌های گوناگون ادامه می‌دهند.

به گزارش نشریه گلوبال تایمز، گو جیاکون در پاسخ به پرسشی از سوی رسانه‌ها مبنی بر سفر سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه کشورمان به پکن، اظهار داشت: تهران و پکن در سطوح و حوزه‌های مختلف، تعاملات و تبادلات خود را حفظ کرده‌اند.

وی اما درخصوص جزئیات سفر عراقچی اظهار داشت که در حال حاضر اطلاعاتی برای ارائه ندارد.

به گزارش ایرنا، اسماعیل بقائی سخنگوی وزارت امور خارجه صبح امروز اعلام کرد که رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان امروز (سه شنبه) به چین سفر می‌کند.

وی در خصوص تداوم رایزنی‌ها با سایر اعضای برجام به ویژه چین و روسیه، افزود: پکن و مسکو هم دو عضو مهم شورای امنیت هستند و هم به عنوان دوستان و شرکای مهم جمهوری اسلامی ایران همیشه در جریان روندهای مرتبط با موضوع هسته‌ای ما بودند. بقائی در ادامه تاکید کرد که پیش از شروع این گفت‌وگوها، هم روسیه و چین و هم کشورهای منطقه در جریان قرار گرفتند. ما حتی با کشورهای اروپایی، سه کشور انگلیس، فرانسه و آلمان به عنوان اعضای برجام در ارتباط بودیم و با آن‌ها مشورت داشتیم. در مورد روند مسقط نیز این گفت‌وگوها را ادامه خواهیم داد، به جهت اینکه من قبلاً هم عرض کردم، کماکان قطعنامه ۲۲۳۱ وجود دارد و برجام وجود دارد و این چند کشوری که اسم بردم، هم‌شان از لحاظ حقوقی بخشی از این سند هستند و فکر می‌کنیم که برای اینکه هر روندی به صورت عادی و بدون مشکل پیش برود، لازم است که این رایزنی‌ها ادامه پیدا کند.

بقایی در پاسخ به «مردم‌سالاری»: اسرائیل دنبال تخریب دیپلماسی است
پارازیت نتانیاهو روی خط مذاکرات

گروه دیپلماسی- علی ودایع: اسرائیل خشمگین‌تر از گذشته شاهد مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا است. نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی گمان می‌کرد با بازگشت ترامپ، تهران و واشنگتن وارد جنگ مستقیم خواهد شد اما فعلا همه معادلات برخلاف خواسته‌های نتانیاهو پیش می‌رود.

منابع خبری فاش کرده‌اند که همه اعضای کابینه رژیم صهیونیستی بسیج شده‌اند تا مانع روند دیپلماتیک ایران و آمریکا شوند. جنگ‌طلبان آمریکایی هم در با «بنیامین نتانیاهو» همراه شده‌اند. در این میسر جمهوری‌خواهان تندرو همانند «مایک پمپئو» وزیرامورخارجه سابق آمریکا نقشی ویژه دارند. گفته می‌شود که «مارکو روبیو» وزیرامورخارجه آمریکا هم موضع چندان مثبتی در پرونده ایران نداشته است.

حالا روزنامه اسرائیلی «جروزالم‌پست» در گزارشی فاش کرده که «استیو ویتکاف» مذاکره‌کننده ارشد آمریکا با ایران، دیدارهای محرمانه متعددی با مقامات صهیونیستی داشته است. رسانه صهیونیستی نوشته به نظر می‌رسد «دیوید بارنیا» رئیس موساد و «ران درمر» وزیر امور راهبردی رژیم صهیونیستی نتوانستند طی دیدار محرمانه‌ای که جمعه گذشته با «استیو ویتکاف» فرستاده ویژه کاخ سفید و رئیس هیات مذاکره‌کننده آمریکایی داشتند، او را قانع به صرف‌نظر از موضعش در این مذاکرات کنند.

جروزالم پست مدعی است که بارنیا اخیرا «دیدارهای بسیار موفقت‌آمیزی» با «جان راتکلیف» رئیس سیا در سرزمین اشغالی داشته اما اسرائیلی‌ها به این نتیجه رسیده ویتکاف چهره‌ای است که به تازگی در کانون توجه قرار گرفته و باید برای اعمال نفوذ در مذاکرات، او را تحت تاثیر قرار دهد.

فشار از درون به آمریکا و خبرسازی از بیرون

ادبیات چهره‌های نزدیک به نتانیاهو درباره ترامپ تغییر کرده و تلویحا از نوع رفتار آمریکا مقابل ایران انتقا می‌کنند ؛ آنها ضمن لفاظی علیه ایران می‌گویند که نه ویتکاف و نه ترامپ، قادر به درک درست اهمیت جزئیات بازگردانی برنامه هسته‌ای ایران به حالت قبل در حوزه غنی‌سازی اورانیوم و سانتریفیوژهای پیشرفته نیستند.

اسرائیلی‌ها مشخصا به دنبال « فشار از درون به آمریکا و خبرسازی از بیرون» هستند. رسانه‌های آمریکایی نزدیک به اسرائیل تلاش می‌کنند آنچه که «تهدید ایران علیه آمریکا و امنیت اسرائیل» می‌نامند را برجسته‌سازی کنند. این خط خبری همچنین برخی صداهای تندرو در تهران را واشنگتن منعکس می‌کنند تا ذهنیت منفی علیه روند مذاکرات را تشدید کرده و در عین حال ویتکاف فرستاده ترامپ را تحت فشار قرار دهند. به موازات این رویکرد، اسرائیلی‌ها درحال انتشار خبرهای متنوعی هستند تا در بازی با جزئیات در رسانه فکر طرف ایرانی و فضای داخلی ایران را تحت تاثیر قرار دهند. در این فرآیند تاکتیک «فریز و گداخت» به شکلی ویژه در دستور کار رسانه‌های فارسی زبان خارج از ایران قرار گرفته است تا ذهنیت جامعه ایرانی و کارگزاران جمهوری اسلامی را دچار آشفتگی فکری و رفتاری کنند.

جروزالم پست می‌نویسد ؛ دیدگاه خوب ایران به دور دوم مذاکرات، نپرداختن آمریکا به برخی جزئیات و برنامه‌ریزی برای برگزاری دور سوم مذاکرات در هفته آتی و دیگر جزئیات نشان می‌دهد که بارنیا و درمر در ماموریت خود موفق نشده‌اند، اگرچه اسرائیل امید خود را تا زمانی که توافق جدید و متوسطی امضا شود، حفظ خواهد کرد.

درگذشته، از بارنیا، «یوسی کوهن»، «تامیر پاردو» و «مئیر داگان» روسای پیشین موساد گاهی برای تحت تاثیر قرار دادن مواضع مقام‌های آمریکایی از طریق ارائه برخی اطلاعات استثنایی جدید در برهه‌هایی حساس درباره خطرات ادعایی برنامه هسته‌ای ایران، استفاده می‌شد.

حسن‌نیت مشروط ایران

«اسماعیل بقایی» سخنگوی وزارت امورخارجه و یکی از اعضای تیم مذاکره کننده ایران در پاسخ به پیگیری روزنامه «مردم‌سالاری» گفت: بدون اینکه از هیچ طرفی ذهنیت بپذیریم، بدون اینکه تحت نفوذ و تاثیرپذیری از این هجمه‌های رسانه‌ای قرار بگیریم، مسیر خود را تعیین کردیم و مصمم هستیم که با حسن‌نیت و با رعایت منافع عالی ملت ایران در این روند گام برداریم. وی در ادامه خطاب به خبرنگار پرسش‌کننده افزود: این نکته‌ای که شما اشاره کردید، یک واقعیت است. متاسفانه نوعی ائتلاف بین‌گروه‌هایی که در شرایط عادی چندان هم با همدیگر موانست و تجانسی نداشتند، برای اینکه یک روند مبتنی بر دیپلماسی را تضعیف و مختل کنند، در حال شکل‌گیری است.

بقائی تاکید کرد: باید نام این جریان را ضددیپلماسی و جنگ‌طلب گذاشت که در یک طرف آن رژیم صهیونیستی است یا به نوعی بگوئیم که نقطه مرکزی این جریان رژیم صهیونیستی است که در منطقه همواره به دنبال آشوب، هرج‌ومرج و قانون شکنی بوده است و در کنار آن مجموعه‌ای از جریان‌ها و چهره‌های جنگ‌طلب از جناح مختلف در داخل آمریکا در آن حضور دارند.

این دیپلمات ارشد ایرانی با بیان اینکه مواجهه با این وضعیت بستگی به اراده و مسئولیت‌پذیری طرف‌هایی دارد که مسئول و متولی روند مذاکراتی هستند، گفت: تا جایی که به ما مربوط می‌شود، ما قطعا بدون اثرپذیری از هر یک از این طرف‌ها و ذهنیت‌هایی که به دنبال ایجاد آن هستند، مصمم هستیم که مسیر خود را به پیش ببریم. نکته جالب توجه اینجاست که برخی از چهره‌های دموکرات‌ها نیز دنبال اخلال روند مذاکرات هستند. بقایی در واکنش به مواضع تخریبی «جان کری» وزیرامورخارجه پیشین آمریکا گفت: این هم از عجایب تاریخ است که گروهی که خود، زمانی مدعی و مبتکر یک روند مذاکراتی بودند، الان به مخالفان و در واقع به نوعی تخریب‌کنندگان این روند تبدیل شدند. به نظر می‌رسد حزب دموکرات و یکی از چهره‌های شاخص آن طی هفته‌های اخیر همه تلاش خود را با کمک رسانه‌هایی که این جریان را نمایندگی می‌کنند، برای ایجاد ذهنیت‌های نادرست در تصمیم‌گیران آمریکایی و ایجاد اخلال در روندی که در دو سه هفته اخیر شروع شده، انجام می‌دهد.

دیپلمات ارشد جمهوری اسلامی تصریح کرد: نکته قابل توجه این است که نوعی ائتلاف جالبِ توجه از حیث اینکه عملاً جمع اضداد در حال شکل‌گیری است؛ بین جریان دموکرات و برخی از کسانی که معروف هستند به جنگ‌طلبی و تندروی از جمله رژیم صهیونیستی برای اینکه بتوانند جمعاً مانع از روندها و گفت‌گوهایی شوند که طی دو سه هفته اخیر در مسقط و در رم در جریان بوده است.این موضوعی است که حتما ما رصد خواهیم کرد، دیگران هم می‌بینند و حتما برای مواجهه با این جریان‌های مخل و مخرب چاره‌اندیشی خاص خود را خواهند داشت.

چالش اسرائیل با دیپلماسی ایرانی

اسرائیلی‌ها از حفره‌های دیپلماتیک تهران همواره نهایت بهره را کسب کرده‌اند. تل‌آویو و شخص نتانیاهو معتقد هستند که ضربات کشنده دیپلماتیک و انزوای ایران می‌تواند مقدمه تدارک حملات گسترده علیه تهران باشد. دیپلماسی اشتباه «محمود احمدی‌نژاد» که در نهایت منجر به تصویب قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل متحد علیه کشورمان شد؛ در هشتم مارس ۲۰۰۶ (۱۸ اسفند ۱۳۸۴) پرونده هسته ای ایران را به شورای امنیت سازمان ملل متحد ارجاع داد و از سال ۲۰۰۶ به بعد ۶ قطعنامه علیه ایران صادر شد که اولین قطعنامه جنبه غیر اجباری و غیر لازم الاجرا داشت و ۵ قطعنامه بعدی تحریم‌هایی را علیه جمهوری اسلامی ایران اعمال کرد. ایران در نهایت ذیل بند هفتم منشور سازمان ملل متحد قرار گرفت ؛وضعیتی است که همچنان برای اسرائیل یک امکان مطلوب محسوب می‌شود. مذاکراتی که در دولت هشتم و نهم دنبال شد با امضای توافق برای اقدام مشترک موسوم به برجام توانست مساله قطعنامه‌های سازمان ملل را حل کند. دولت «باراک اوباما» اگرچه تعهدات برجامی را اجرا کرد اما نتوانست مانع اقدام تخریبی «دونالد ترامپ» شود. تروئیکای اروپایی (آلمان، فرانسه و بریتانیا) هم به عنوان اعضای دیگر برجام هم به تعهدات خود عمل نکردند. شرکای شرقی (روسیه و چین) تلاش‌هایی برای حل و فصل بحران داشتند اما آنها هم به نتیجه مشخصی نرسیدند تا تهران وارد اقدامات گام‌به‌گام شود. سطح غنی‌سازی ایران به شکل مرحله‌به مرحله افزایش یافت تا طرف‌های دیگر به تعهدات خود عمل کنند.

در مذاکراتی که دولت «جو بایدن» رئیس‌جمهور پیشین آمریکا با تهران برای رسیدگی به مسئله برنامه هسته‌ای ایران آغاز کرد و عمدتا، نقش رژیم صهیونیستی در آن نادیده گرفته شده بود، پس از آن که کوهن شخصا با بایدن دیدار کرد (در زمانی که بایدن هنوز با نتانیاهو دیدار نکرده بود)، آمریکا درباره سانتریفیوژها و دیگر بخش‌های توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ که مبنای مذاکرات بود، موضع سختگیرانه‌ای اتخاذ کرد. این مذاکرات از مسیر خارج شد و فرصت احیای این توافق از بین رفت.

روزنامه «هاآرتص» پیشتر گزارش داد که رژیم صهیونیستی حتی یک ناظر نیست و مجبور است با فرستادن «دیوید بارنیا» رئیس موساد و «ران درمر» وزیر امور استراتژیک رژیم صهیونیستی به رم، برای دیدار تقریباً مخفیانه با «استیو ویتکاف» فرستاده آمریکا به منظور تلاش و ارائه خواسته‌هایشان، راضی شود.

پیش از این هم منبعی به وب‌سایت «آکسیوس» گفت که درمر اکنون در رم است و مشخص نیست که آیا او با ویتکاف برای گفت‌وگو در مورد تحولات روز شنبه ملاقات خواهد کرد یا خیر. علاوه بر این، سه منبع اسرائیلی مطلع گفته بودند که ران درمر و دیوید بارنیا روز جمعه هم در پاریس با استیو ویتکاف دیدار کرده بودند.

درمر و بارنیا روز جمعه و پیش از مذاکرات ایران و آمریکا در رم، با ویتکاف در پاریس دیدار کرده بودند؛ جایی که او و «مارکو روبیو»، وزیر خارجه ترامپ درباره پرونده‌هایی نظیر ایران و اوکراین با مقام‌های فرانسوی دیدار کردند.

در پی آنکه مقام‌های آمریکایی از نتیجه گفت‌وگوهای روز شنبه رم ابراز خرسندی کردند، وزیر خارجه رژیم صهیونیستی هم با تکرار این موضوع که «ایران نمی‌تواند سلاح هسته‌ای داشته باشد»، گفت: «ما به ممانعت از در اختیار داشتن سلاح هسته‌ای توسط ایران پایبند هستیم و اگر این امر به روش‌های دیپلماتیک ممکن شود، مورد قبول است.»

سخنگوی وزارت امورخارجه تشریح کرد
مطالبه لغو همه تحریم‌های ایران روی میز مذاکره با آمریکا

گروه دیپلماسی: نشست هفتگی سخنگوی وزارت امورخارجه همزمان با گرامیداشت روز سعدی برگزار شد. «روند مذاکره‌های غیرمستقیم ایران و آمریکا»، «سفر وزیر دفاع عربستان به تهران» و چشم انداز روند مذاکرات از سوژه‌های ویژه این نشست بود.

«اسماعیل بقایی» سخنگوی وزارت امورخارجه ایران در نشست خبری دیروز (دوشنبه ۱ اردیبهشت۱۴۰۴) در پاسخ به سوالی در ارتباط با موضوع تحریم‌ها در جریان مذاکرات غیر مستقیم بین ایران و آمریکا گفت: مطالبه اصلی ما در هر مذکره‌ای برداشتن تحریم‌های غیرقانونی و ظالمانه علیه ایران است. برداشتن تحریم‌ها به نحوی که آثار ملموس و کاملا موثری داشته باشد و ایران بتواند به صورت عادی فعالیت‌های اقتصادی، تجاری و بانکی خود را انجام دهد و این اطمینان حاصل شود که تجارب گذشته تکرار نمی‌شود.

تلاش برای رفع همه تحریم‌ها

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سوال دیگری در ارتباط با نشست کارشناسی و فنی ایران و آمریکا در هفته جاری و اینکه آیا در این نشست فنی، طرفین وارد جزئیات موضوع رفع تحریم‌ها و مسائل هسته‌ای خواهند شد، گفت: همانطور که پیش از این اشاره کردم موضوع رفع تحریم‌ها یک مطالبه اساسی برای ماست و این تحریم‌های ظالمانه که علیه ایران به بهانه‌هایی همچون موضوع هسته‌ای علیه ایران اعمال شده، مبنای قانونی ندارد. تمام تلاش‌های ما این خواهد بود که زمینه را برای رفع تحریم‌ها ایجاد کنیم و در همین چارچوب اعلام آمادگی کردیم که اگر شبهه‌ای در مورد فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای ایران وجود دارد از طریق اقدامات داوطلبانه و شفاف‌سازی برطرف کنیم.

در نشست کارشناسی آتی در مورد جزئیات مربوط به چارچوب گفت‌وگوها صحبت می‌کنیم همانطور که در ۲ جلسه قبلی در سطح ارشد در همین ارتباط صحبت کردیم و اگر شرایط اقتضا کند، وارد جزئیات دیگر می‌شویم.

جدول زمانی مذاکرات و انتقاد از بازی با ماشه

سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران همچنین در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا جدول زمانی برای گفت‌وگوها بین ایران و آمریکا وجود دارد با توجه به اینکه ما به زمان اکتبر نزدیک می‌شویم و ممکن است که کشورهای اروپایی اقدام به اسنپ بک کنند، گفت: ما هر زمانی که زودتر بتوانیم تحریم‌های غیرقانونی را برطرف کنیم، از این موضوع دریغ نمی‌کنیم ما در مباحث و گفت‌وگوها جدیت داریم و سرعت عمل برای ما بسیار مهم است و این موضوع بستگی به طرف مقابل دارد.از طرف دیگر استناد به مسائلی همچون مکانیزم ماشه سازنده نیست و کشورهای اروپایی باید تصمیم بگیرند که آیا می‌خواهند در این روند نقش سازنده‌ای داشته باشند و جایگاه خود را در این ارتباط احیا کنند یا همچون نیروهای غیر سازنده عمل کنند. بقایی با بیان این‌که «اروپایی‌ها زمانی نقش مهمی در شکل‌گیری برجام داشتند»، گفت: ما در این مدت هم، کشورهای اروپایی را با حسن نیت در جریان رایزنی‌های خود قرار دادیم و امید داریم آنها حسن نیت ما را در نظر داشته باشند و به روندهایی که الان در جریان است، کمک کنند.

توصیه ایران به آژانس

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در مورد حضور گروسی در رم در زمان برگزاری گفت‌وگوهای غیر مستقیم بین ایران و آمریکا در ایتالیا اظهار کرد: حضور مدیر کل آژانس در رم بنا به تصمیم خودشان بود و ما دیداری در رم با ایشان نداشتیم. ما در تهران چند روز پیش از انجام گفت‌وگوهای رم با ایشان گفت‌وگو داشتیم و بحث جدیدی وجود نداشت که در مورد آن بخواهیم با ایشان گفت‌وگو کنیم. وی همچنین در پاسخ به سوال دیگری در مورد رایزنی‌های صورت گرفته در ارتباط با گزارش جامع که قرار است مدیرکل آژانس بین‌المللی در ارتباط با برنامه هسته‌ای ایران به شورای حکام ارائه کند، گفت: اصل این موضوع و قطعنامه صادر شده در این ارتباط سازنده نبود و ما مواضع خود را در این زمینه به آقای گروسی مطرح کردیم. مهم این است که آژانس نقش سازنده و مستقل خود را طبق اختیارات و وظایفی که بر اساس اساسنامه آژانس دارد، انجام دهد و از موضع‌گیری‌های سیاسی بپرهیزد.

توازن ایران با رفتار طرف‌های غربی

بقائی در واکنش به اظهارات تهدیدآمیز برخی از مقامات آمریکایی در مورد ایران گفت: در هر گفت‌وگویی که مبتنی بر حسن‌نیت باشد، هیچ‌یک از طرفین نباید از مواضع ضدونقیض استفاده کنند چه برسد به زبان و بیان تهدید و زور.جمهوری اسلامی ایران نشان داده که به هیچ عنوان در مقابل موضع مبتنی بر استفاده از زور یا تهدید به استفاده آن، دیدگاه‌های خود را تغییر نمی‌دهد، ما بر صیانت از منافع مشروع ملت ایران مصمم هستیم و قطعا حسن‌نیت را با حسن‌نیت پاسخ می‌دهیم و در مقابل هرگونه تهدید و استفاده از زبان زور و ارعاب هم متقابلا به خوبی می‌دانیم چگونه رفتار کنیم.

گفت‌وگو با اعضای برجام

سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ به سوالی در خصوص تداوم رایزنی‌ها با سایر اعضای برجام به ویژه چین و روسیه گفت: چین و روسیه، هم ۲ عضو مهم شورای امنیت هستند و هم به عنوان دوستان و شرکای مهم جمهوری اسلامی ایران همیشه در جریان روندهای مرتبط با موضوع هسته‌ای ما بودند.

استراتژیک

امضای پوتین
پای معاهده راهبردی با ایران

ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه قانون معاهده جامع راهبردی میان این کشور و جمهوری اسلامی ایران که پیشتر به تصویب دومای دولتی و شورای فدراسیون (دو رکن قانونگذاری روسیه) رسیده بود را امضا کرد.

به گزارش خبرگزاری تاس، این سند در سامانه رسمی اطلاعات حقوقی روسیه منتشر شده است.

به گزارش ایرنا، جمعه ۲۸ دی‌ماه ۱۴۰۳ و در سفر دکتر مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور به مسکو، معاهده مشارکت جامع راهبردی جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه در آیینی در کاخ کرملین به امضای رؤسای جمهور دو کشور رسید.

این سند چارچوب قانونی را برای توسعه بیشتر همکاری بین مسکو و تهران در بلندمدت تعیین می‌کند. این توافق سطح مناسبات روسیه و ایران را به عنوان شرکای راهبردی تثبیت می‌کند و همه حوزه‌ها از جمله دفاعی، مبارزه با تروریسم، انرژی، مالی، حمل و نقل، صنعت، کشاورزی، فرهنگ، علم و فناوری را در بر می‌گیرد.

پیش از این قانونگذاران روس ۱۹ فروردین ۱۴۰۴ در دومای دولتی و سناتورها نیز ۲۷ فروردین در شورای فدراسیون، لایحه ارسالی دولت روسیه با امضای رئیس جمهور را تصویب کرده بودند.

با امضای این قانون توسط پوتین، فرایند تصویب این معاهده در روسیه تکمیل شده است.

اجرایی شدن این معاهده منوط به طی شدن فرایند قانونی در دو کشور است.

وزیر امور خارجه در مصاحبه اختصاصی با شبکه راشاتودی در زمان سفر اخیر به روسیه در پاسخ به پرسشی در این باره گفت: مجلس ایران هم طی روزهای آینده این معاهده را تصویب خواهد کرد و فکر می‌کنم ظرف هفته‌های آینده، این معاهده اجرایی خواهد شد.

عباس عراقچی خاطرنشان کرد: این معاهده چشم‌انداز درازمدتی را به روابط ایران و روسیه می‌دهد. همکاری‌هایی که بین دو کشور وجود دارد، قبل از این معاهده شروع شده و ما الان در شرایط بسیار خوبی به سر می‌بریم، ولی این معاهده هم پایه‌های قوی‌تری برای روابط ایجاد می‌کند و هم اینکه چون دوره توافق ۲۰ ساله هست و قابل تمدید هم هست، چشم‌انداز درازمدتی را ایجاد می‌کند. وی ادامه داد: معاهده جامع راهبردی به بقیه دنیا هم این پیام را هم می‌دهد که ایران و روسیه به دنبال همکاری‌های درازمدت هستند و مسائل مقطعی نمی‌تواند این رابطه را دچار خدشه کند؛ بنابراین معتقدم با اجرایی شدن این معاهده، مسیر همکاری‌های ما قویتر و سریعتر جلو خواهد رفت.

استراتژیک

نیویورک تایمز بررسی کرد
چرخش اعراب
مقابل توافق ایران و آمریکا

نشریه آمریکایی درباره حمایت کشورهای منطقه از مذاکرات ایران و آمریکا، نوشت: برخلاف گذشته، ایران اکنون کشورهای منطقه و همسایگان خود را در جریان مذاکرات قرار داده و کشورهای خلیج فارس دیگر احساس نادیده گرفته شدن نمی‌کنند.

همزمانی حمایت‌های کشورهای منطقه، به‌خصوص عربستان سعودی از مذاکرات غیرمستقیم بین ایران و آمریکا، پافشاری آن‌ها روی دیپلماسی و سفر «خالد بن سلمان آل سعود» وزیر دفاع عربستان به ایران و دیدار او با مقامات ارشد این کشور باعث شده تا بسیاری از نشریات آمریکایی به چرایی نزدیکی فزاینده ایران و عربستان و «تغییر رویکرد ریاض» دربرابر برنامه هسته‌ای ایران بیاندیشند و درباره آن تحلیل‌های متعددی بنویسند.

در همین راستا، نشریه آمریکایی «نیویورک‌تایمز» نوشت: «۱۰ سال پیش، زمانی که اوباما و دیگر رهبران جهانی با ایران به توافق رسیدند تا تهران برنامه هسته‌ای خود را محدود کند، عربستان سعودی از آن توافق انتقاد کرد و آن را «توافقی ضعیف» خواند. هنگامی که ترامپ خارج شد نیز، اقدام او با استقبال ریاض روبرو شد.»

نشریه آمریکایی افزود: «اما امروز، در دولت دوم ترامپ و همزمان با شروع مذاکرات (غیرمستقیم) بین ایران آمریکا، دیدگاه عربستان سعودی درباره این تحولات دچار تغییرات گسترده‌ای شده است، به‌طوری‌که وزارت خارجه عربستان با انتشار بیانیه‌ای، با ابراز امیدواری خود درباره اینکه هرگونه توافق ضامن صلح در منطقه و جهان باشد، از این مذاکرات استقبال کرده است.»

نیویورک‌تایمز همچنین با اشاره به سفر خالد بن سلمان آل سعود، وزیر دفاع عربستان و برادر «محمد بن سلمان» ولی‌عهد عربستان سعودی به ایران نوشت: «ولی‌عهد عربستان حتی برادر خود را به ایران اعزام کرد و در تهران، با استقبال گرم مقامات ایرانی روبرو شد و نامه‌ای را به رهبر معظم ایران تقدیم کرد.»

علت نزدیکی فزاینده عربستان به ایران

نشریه آمریکایی در واکاوی خواست ریاض برای گسترش روابط خود با تهران تصریح کرد: «در ۱۰ سال گذشته، روابط ایران و عربستان همواره گسترش یافته است. عربستان سعودی در میانه یک برنامه تنوع اقتصادی قرار دارد که قصد دارد این کشور را از وابستگی بیش از حد به نفت به یک مرکز تجاری، فناوری و گردشگری تبدیل کند. چشم‌انداز پرواز پهپادها و موشک‌های ایرانی بر فراز عربستان سعودی به دلیل تنش‌های منطقه‌ای، تهدیدی جدی علیه این طرح است.»

نیویورک‌تایمز به نقل از «کریستین اسمیت دیوان» از پژوهشگران ارشد موسسه مطالعاتی کشورهای عرب حوزه خلیج فارس در واشنگتن نوشت: «در دنیای امروز، ذهنیت ریاض متفاوت است. در دوران اوباما، کشورهای خلیج فارس می‌ترسیدند که در صورت نزدیکی ایران و آمریکا، آن‌ها منزوی خواهند شد. در دوران ترامپ، آن‌ها می‌ترسند که هرگونه تنش بین ایران و آمریکا، آن‌ها را به هدفی برای حمله تبدیل خواهد کرد.»

نشریه آمریکایی در ادامه با اشاره به پایان یافتن دور دوم گفت‌وگوهای غیرمستقیم بین ایران و آمریکا و «اهداف نامشخص ترامپ در این مذاکرات» نوشت: «کشورهای عربی همچون عربستان سعودی، مصر، اردن، قطر و بحرین همگی از مذاکرات استقبال کرده و روی دیپلماسی پافشاری کرده‌اند.»

نیویورک‌تایمز نوشت: «مذاکرات بین ایران و آمریکا پس از شدت گرفتن تنش‌ها در منطقه صورت می‌گیرد. آمریکا در حال حمله به یمن است و بمباران غزه توسط اسرائیل ادامه دارد. ترامپ نیز ایران را به بمباران در صورت شکست مذاکرات تهدید کرده بود.»

احساس خوب کشورهای حاشیه خلیج فارس

نشریه آمریکایی در ادامه به نقل از مقامات ارشد دولت ترامپ نوشت: «اما، ترامپ در نهایت حتی با طرح اسرائیل برای حمله به ایران مخالفت کرد و او اکنون حامی مذاکره و توافق با ایران است.»